

FORMACJA APOSTOLSKA KATOLIKÓW ŚWIECKICH

DA 28-32
CHL 57-63

CHL 58

Cel formacji: pełniejsze odkrywanie własnego powołania i gotowość życia nim w wypełnianiu swej misji

CHL 59

Formuła „światło-życie”

Nie może być dwóch nurtów równoległych tzw. życia „duchowego” i „świeckiego”

Wszystkie dziedziny objęte Bożym planem, wszystkie okazja do ustawicznego ćwiczenia się w wierze nadziei i miłości

Rozłam między wyznawaną wiarą a życiem codziennym jednym z ważniejszych błędów naszych czasów (KDK 43)

Aspekty formacji

1. Formacja wspólna ogółowi chrześcijan

- pełna formacja ludzka, rozwój ludzkich wartości np. uczciwość, poczucie sprawiedliwości, uprzejmość, siła ducha, cnoty obywatelskie itd. – fundament „poznanie świata i wrosnięcie we własną kulturę”
- formacja duchowa, zwłaszcza przez liturgię
- formacja doktrynalna (wiedza teologiczna, etyczna, filozoficzna) tu konieczna systematyczna katecheza
- dokładniejsza znajomość nauki społecznej Kościoła
- szczególny rys: dostrzec rzeczywistość w świetle wiary (oceniać w świetle wiary, myślenie kościelne)

2. Formacja specjalistyczna

- głębsze odkrywanie, rozwijanie i realizowanie indywidualnego charyzmatu (powołania)
- poznanie specyfiki i metod danej dziedziny apostołstwa
- praktyka apostołska (systematyczne włącznie do danej apostołskiej dziedziny, najpierw ćwiczenia, praktyki potem wejście na stałe w apostołstwo)
- zdobywanie umiejętności dialogu i współpracy z innymi ludźmi

Cechy formacji:

integralność (patrz wyżej)
permanentność (ciągłość, bez luk)
systematyka (wszystkie potrzebne elementy)

Nie pomijać **porządku nadprzyrodzonego** w formacji. Bóg sam jest pierwszym wychowawcą swego ludu

Pwt 32, 10-12

„Na pustej ziemi go znalazł, na pustkowiu, wśród dzikiego wycia, opiekował się nim i pouczał, strzegł jak żrenicy oka. Jak orzeł, co gniazdo swoje ożywia, nad piskletami swoimi krąży, rozwija swe skrzydła i bierze je, na sobie samym je nosi - tak Pan sam go prowadził, nie było z nim boga obcego”.

Pwt 8,5

„Uznaj w sercu, że jak wychowuje człowiek swego syna, tak Pan, Bóg twój, wychowuje ciebie”.

Formacja odbywa się w komunii Kościoła

Miejsce formacji:

Kościół powszechny – Papież pierwszym wychowawcą katolików
Kościół partykularny – odpowiedzialność biskupa
Parafia – zdanie bezpośredniej i osobistej formacji katolików świeckich
Rodzina pierwszym środowiskiem wychowania do apostołstwa

Małe wspólnoty kościelne
Katecheza ochrzczonych w formie katechumenatu

Katolickie szkoły, uniwersytety
Ośrodki odnowy duchowej (domy rekolekcyjne, formacyjne)
Grupy, stowarzyszenia, ruchy

Szczególne troska o **permanentną formację formatorów** (wychowawców)

II Polski synod plenarny: „Sól ziemi. Powołanie i posłannictwo świeckich

12. Pierwszym i podstawowym powołaniem każdego świeckiego katolika jest powołanie do świętości, czyli do doskonałości w miłości. Powołanie to wynika z chrztu i odnawia się w innych sakramentach. Sobór Watykański II zachęca wszystkich chrześcijan do dążenia do świętości i doskonałości własnego stanu (KK 39-42). Wielkie znaczenie ma spójność życia świeckich, jako tych, którzy winni dążyć do świętości w normalnych warunkach życia rodzinnego, zawodowego i społecznego. Codzienne zajęcia mają oni traktować jako okazje do tego, by zbliżyć się do Boga, spełniać Jego wolę i służyć innym ludziom, prowadząc ich do spotkania i komunii z Bogiem. "Święty jest najwspanialszym świadectwem godności otrzymanej przez ucznia Chrystusa" (Christifideles laici 16).

Powołanie do świętości jest ściśle związane z powołaniem do apostołstwa. Nie sposób wyobrazić sobie dążenia do świętości bez apostołowania. "Świeccy, jak wszyscy wierni, wezwani są przez Boga do apostołstwa na mocy chrztu i bierzmowania, dlatego mają obowiązek i prawo, indywidualnie lub zjednoczeni w stowarzyszeniach, starania się, by orędzie zbawienia zostało poznane i przyjęte przez wszystkich ludzi na całej ziemi. [1] Ich działalność we wspólnotach kościelnych jest tak konieczna, że bez niej w większości przypadków apostołstwo pasterzy nie może być w pełni skuteczne" (KKK 900).

14. Świeccy, żeby sprostać wymogom swojego powołania i posłannictwa, winni zatroszczyć się o integralną i stałą formację. Formacja ta to "stały proces osobistego dojrzewania i upodabniania się do Chrystusa, zgodnie z wolą Ojca, pod kierunkiem Ducha Świętego" (Christifideles laici 57). Odkrywanie woli Bożej przez chrześcijanina i spełnianie jej wymagają stosowania odpowiednich środków formacyjnych takich, jak uważne wsłuchiwanie się w słowo Boże i naukę Kościoła, ufna i wytrwała modlitwa, korzystanie z kierownictwa duchowego, rozpoznawanie w świetle wiary otrzymanych darów i talentów, a także sytuacji społecznych i historycznych, w których wypadło im żyć (Christifideles laici 58). Formacja świeckich winna zmierzać do łączenia życia z wiarą, Ewangelii z kulturą. Integralny charakter tej formacji polega na kształtowaniu życia duchowego i apostołskiego, pogłębianiu znajomości doktryny, a jednocześnie na rozwijaniu cnót ludzkich, postaw rodzinnych i obywatelskich oraz podnoszeniu kwalifikacji zawodowych (Christifideles laici 60).

15. Formacja świeckich dokonuje się w różnych środowiskach wychowawczych. Podstawową szkołą wiary i innych cnót jest rodzina. Kolejnymi strukturami odpowiedzialnymi za właściwą i w miarę możliwości powszechną formację wiernych, są parafie i diecezje. „Niezastąpionym środkiem formacji apostołskiej są organizacje, stowarzyszenia i ruchy katolickie. Wśród nich szczególnie miejsce zajmuje Akcja Katolicka, która kiedyś w Polsce była tak żywa i przyniosła tyle wspaniałych owoców” (Jan Paweł II, do biskupów polskich, 1993). Ważnym miejscem formacji są także szkoły i uniwersytety katolickie (Christifideles laici 61-62).

39. „Trzeba, abyśmy byli wiernymi dziećmi Kościoła, który tworzymy. Jeśli naszą wiarą i życiem mówimy «tak» Chrystusowi, to trzeba również powiedzieć «tak» Kościołowi.

Chrystus powiedział do apostołów i ich następców: «Kto was słucha, Mnie słucha, a kto wami gardzi, Mną gardzi; lecz kto Mną gardzi, gardzi Tym, który Mnie posłał» (Łk 10, 16)” (Jan Paweł II, Częstochowa 1997). Te słowa Jana Pawła II wyznaczają podstawowy wymiar formacji eklezjalnej. Katolicy winni być świadomi, że wiara w Chrystusa łączy się ściśle z uczestnictwem w Kościele i posłuszeństwem następcom apostołów. Ojciec Święty podkreślił też, że wiara katolików musi zmierzyć się z trudnością wynikającą z tego, że Kościół jest święty, a jednocześnie składa się z grzeszników. Nie może to stanowić przeszkody w akceptacji Kościoła i w uznawaniu jego nauczania.

40. Stała formacja katolików winna przygotowywać do uczestnictwa w życiu sakramentalnym. Należy upowszechniać świadomość, że Eucharystia jest źródłem życia i świętości wiernych (Redemptor hominis 7), i że z niej wyrasta całe ich życie modlitewne (Jan Paweł II, Gorzów Wlkp. 1997). Kapłani winni troszczyć się o przygotowanie świeckich, którzy mogą spełniać właściwe im posługi, zgodnie z zaleceniami Kościoła.

42. Synod zobowiązuje wszystkich księży proboszczów do prowadzenia katechezy dorosłych w formach dostosowanych do potrzeb i możliwości lokalnych. W katechezie tej można wykorzystywać Katechizm Kościoła Katolickiego i przesłanie Ojca Świętego z pielgrzymek do Ojczyzny.

43. Wspólnoty i ruchy katolickie winny troszczyć się o koordynację udzielanej w nich formacji z duszpasterstwem ogólnym. Ich działalność ma zawsze prowadzić do pełniejszego włączenia wiernych w życie wspólnoty parafialnej. Należy dążyć do współpracy wiernych z wspólnot poszczególnych ruchów i ognisk Akcji Katolickiej na rzecz dobra parafii.

44. W różnorodnych środowiskach formacyjnych należy rozbudzać odpowiedzialność wiernych za potrzeby materialne parafii i diecezji. Wierni powinni być o tych potrzebach informowani.

50. Formacja świeckich winna zawsze uwzględniać różne aspekty ich życia i prowadzić do przewyciężenia rozłamu między wyznawaną wiarą i życiem codziennym (KDK 46). Służy temu między innymi kształtowanie prawego sumienia poprzez częste przystępowanie do sakramentu pojednania i korzystanie z kierownictwa duchowego.

51. Formacja katolików świeckich ma służyć kształtowaniu jedności dwóch nurtów życia - życia duchowego i życia świeckiego, obejmującego rodzinę, pracę, relacje społeczne, zaangażowanie polityczne i kulturalne (Christifideles laici 59).

52. Integralna formacja świeckich katolików powinna uwzględniać: formację duchową, doktrynalną, kulturalną i pogłębianie znajomości nauki społecznej Kościoła. Formacja ta winna też uświadamiać katolikom potrzebę rozwijania ludzkich umiejętności takich, jak kwalifikacje zawodowe, zmysł rodzinny i obywatelski oraz cnót odnoszących się do życia społecznego: uczciwości, poczucia sprawiedliwości, szczerości, uprzejmości i siły ducha (DA 4).